

Jaargang 2,
nummer 1,
Maart 2022

Groen Natuurlijk

Van de Redactie

De Nieuwsbrief verschijnt vier keer per jaar:

maart, juni, september en december

Redactie Nieuwsbrief:

Joop Kamperman

Wim Baan

Redactieadres:

Braakmansdijk 113

7462 MJ Rijssen

tel. 0548-654909

email: ivn.rijssenenter@gmail.com

Bestuur IVN Rijssen - Enter:

Voorzitter: Wim Baan

Secretaris: Joop Kamperman

Penningmeester: Henk Ligterink

Leden:

Educatie: Wim van Wingerden

Lid: Kees Wolffenbuttel

Ledenadministratie:

Joop Kamperman,

emailadres: ivn.rijssenenter@gmail.com

Het lidmaatschap van IVN Rijssen - Enter bedraagt per jaar: € 24,-

Donateurs betalen € 15,- (minimaal).

Rabobank: **NL50 RABO 0138 1887 50** tnv IVN Rijssen - Enter

Waar staat het IVN voor?

- Het IVN wil bijdragen aan een duurzame samenleving door mensen te betrekken bij natuur, milieu en landschap.
- Wij concentreren ons op de verhoging van de kwaliteit en de kwantiteit van de natuur.
- Het middel om dat te bereiken is natuureducatie en duurzaamheid.
- Hiervoor wordt samengewerkt binnen een landelijk netwerk van vrijwilligers en beroepskrachten.

Plaatsing huiszwaluwentil in Enter

Eindelijk was het dan zo ver. De plaatsing van de huiszwaluwentil in Enter.

Nadat we in 2019 uit het Rabo Projectfonds € 2400,00 hadden gekregen hebben we bij Claas Frankena in Wommels 2 x huiszwaluwentil besteld, compleet met zonnepaneeltje + geluidsinstallatie. Dit laatste is benodigd om de huiszwaluwen te lokken.

Afgelopen voorjaar was er een bezoek gebracht aan Claas in Wommels.

Ivm de Corona duurde het allemaal wat langer en uiteraard moesten ook eerst de benodigde vergunningen worden geregeld. Eigenaar van de grond waar de til staat is van het Overijssels Landschap en iom Evert Dijk, de beheerder, werd er een mooie plek uitgezocht. Die werd gevonden, vlak bij de Regge.

Nu was het nog een kwestie van het regelen van een kraan, want de paal waarop de til rust, moest worden ingegraven en daarna moest de kap worden geplaatst. Gelukkig was de Fa B&P uit Rijssen bereid om, geheel

kosteloos, een kraanwagen en machinist ter beschikking te stellen. Rond 10.00 uur was Claas met paal, plaat en til aanwezig op de locatie in Enter en konden de werkzaamheden beginnen.

Nu kon de paal + kap worden geplaatst. Dankzij de uitstekende machinist was dit een fluitje van een cent en stond de paal keurig, loodrecht in het gat. Daarna kon de til worden geplaatst en de plaat weer worden afgedekt. Ondertussen werden er 4 rikkepalen met prikkeldraad rond de paal geplaatst om te voorkomen dat de koeien tegen de paal gaan staan schuren. Palen en draad zijn verstrekt door Staatsbosbeheer

Nadat de paal + til waren geplaatst konden de eerste 2 voorgevormde nesten worden geplaatst. Door Claas werd op een zeer betrokken wijze tekst en uitleg gegeven hoe deze aan de til bevestigd dienen te worden. Rekening houden met vlieggat, afstand tussen de nesten, benaderbaarheid etc etc. Wat was deze man bevlogen en hebben we veel van hem geleerd. Aan hem dan ook de eer om het allereerst nest met kit te bevestigen.

En uiteraard mocht ik, als voorzitter, het 2^e nest plaatsen. Dat ging goed, ondanks het feit dat ik het niet zo heb op hoogtes. De overige nesten zullen we deze winter cq in het voorjaar plaatsen. Dan wordt ook het zonnepaneeltje en de geluidsinstallatie geplaatst. Het was de bedoeling om op diezelfde dag ook de 2^e paal te plaatsen in de Elzenerbeek in Rijssen, maar dat wordt, ivm de natte ondergrond, vooruitgeschoven naar voorjaar 2022. Maar zeg nu zelf: wat staat deze paal mooi in het Enterse landschap.

Zoals meestal gebruikelijk wordt een dag waarop activiteiten hebben plaatsgevonden afgesloten met een hapje en een drankje.

Hiervoor verplaatsten we ons naar de Boerderieje, nadat we de 2^e paal hadden afgeleverd op de werf van Staatsbosbeheer, waar hij zal blijven liggen tot voorjaar 2022.

Ondertussen had Joop de catering geregeld en konden we ons tegoed doen aan al dat lekkere eten. Ook hier weer, onder het eten, vertelde Claas weer uit zijn ervaringen met de tils in zijn provincie, Friesland. We waren nog steeds onder de indruk van zijn expertise.

Als laatste willen we de volgende bedrijven/instellingen bedankt voor hun gratis inzet:

- Fa B&P uit Rijssen
- Staatsbosbeheer Regio Oost
- Overijssels Landschap
- Rabobank Rijssen - Enter
- Pongers Precisie Sloopwerken

Wim Baan

Uitslag fotowedstrijd

Zomer 2021 schreven we een fotowedstrijd uit met als thema "Herfst".

Er kon tot 31 dec 2021 een foto worden ingezonden.

De jurering werd gedaan door de bekende Rijssense fotograaf Gerbert Voortman van www.123pix.nl

Begin januari 2022 was het dan zover, de uitreiking van de prijzen.

Gerbert had van alle winnaars een prachtig certificaat gemaakt met daarop het jury-oordeel.

Dit certificaat, ingelijst in een mooi fotolijstje, werd aan alle winnaars uitgereikt.

De 1^e prijs bij de volwassenen ging naar Cindy Kuiphuis uit Langeveen.

Zij maakt deze prachtige foto:

De 2^e prijs bij de volwassenen was voor ons lid Jan Dommerholt.

De gedeelde 1^e prijs voor kinderen t/m 13 jaar ging naar resp Julia Geitenbeek en Tijl Harbers. Van hen zie je onderstaand hun prachtige foto's.

Gedeelde 1e Prijs kinderen t/m 13 jaar: Julia Geitenbeek

Gedeelde 1e Prijs kinderen t/m 13 jaar: Tijl Harbers

Onderstaand wat foto's van de prijsuitreiking:

Al met al een geslaagde wedstrijd en we zijn Gerbert dankbaar voor zijn jurering en de uitreiking van de prijzen.

Wim Baan

IVN en de politiek

Het IVN heeft gebruik gemaakt van het insprekersrecht tijdens de openbare Commissievergadering van de gemeente Rijssen-Holten mbt het nieuw geplande industrieterrein Ligtenbergerveld West.

Als argumentatie werd oa een stuk tekst gebruikt, ingezonden door ons lid Piet Loogman. Deze luidde:

Ik ben nog wat verder gedoken in de beken in het betreffende gebied. De Elsenerbeek wordt o.a. gevoed door de Norkerijleiding. Dit is net als de Elsenerbeek een kwelwaterbeek en stroomt dwars door het beoogde gebied. De Norkerijleiding is sowieso een heel bijzondere beek. Een aantal jaren geleden heb ik bij het waterschap informatie gevraagd over dit beekje. In deze beek groeien verschillende rode-lijst-planten: **Groot bronkruid, Veenstaartjesmos, Moerasmuur, Klimopwaterranonkel, Dotters en verschillende (kwel)fonteinkruiden.** Deze beek wordt in het commentaar op ons bezwaarstuk een "slootje" genoemd.

Tijdens de commissievergadering bleek dat 1 partij tegen het nieuwe industriegebied is en wel de PvdA. De overige partijen konden zich, buiten wat kleine aanpassingen, wel vinden in het plan.

Wel gaven ze aan rekening te houden met de door ons ingebrachte bezwaren. Maar gelukkig heeft de provincie in deze het laatste woord.

Opzetten paddenscherm

Op zaterdag de 12^e feb hebben Joop, Kees en ondergetekende geholpen bij het opzetten van de paddenwand aan de Broekweg in Holten.

De wand wordt jaarlijks half februari opgezet door de paddentrekwerkgroep. Met een aantal vrijwilligers wordt er een sleuf gegraven, paaltjes in de grond geplaatst en daarna een draad gespannen waaraan het doek wordt bevestigd.

Hierna worden de emmers ingegraven zodat de padden en salamanders, als ze tegen het doek aanlopen, hierin vallen. Elke dag om 09.00 en 21.00 uur worden de emmers geleegd en de inhoud in de sloot aan de overzijde geplaatst. Hiervoor is een mooi vlondertje geplaatst.

Een vroege ochtend

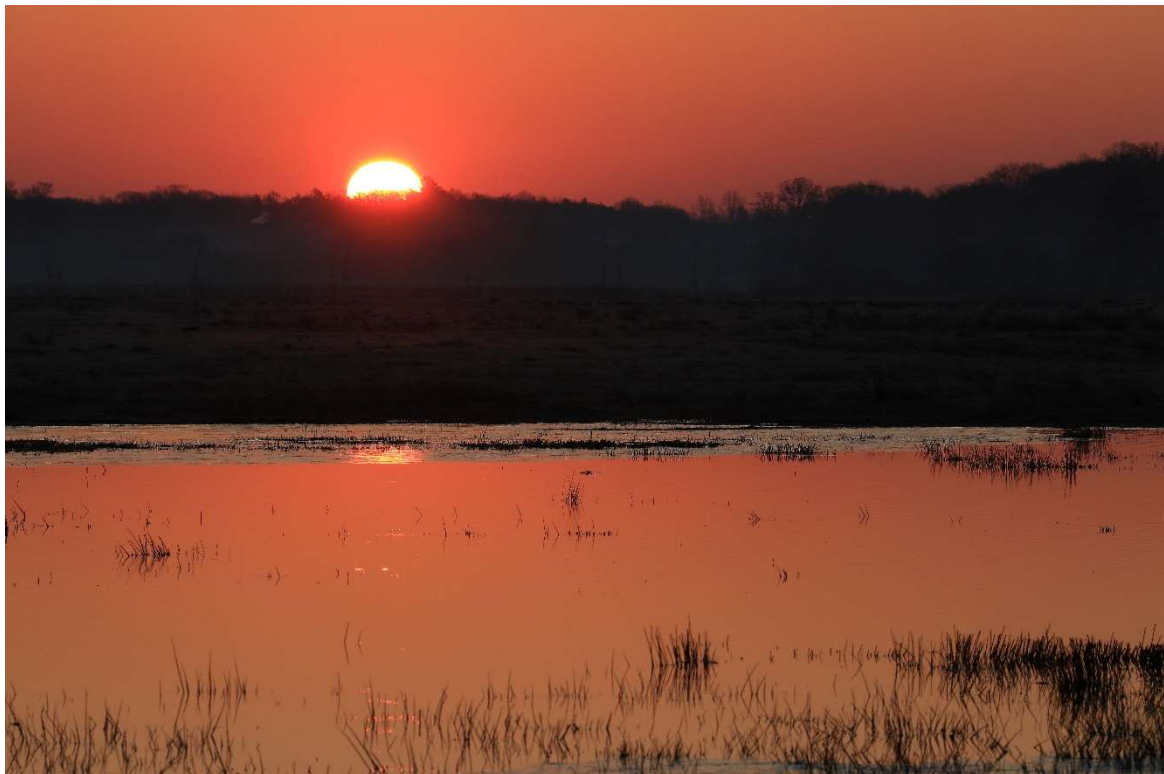
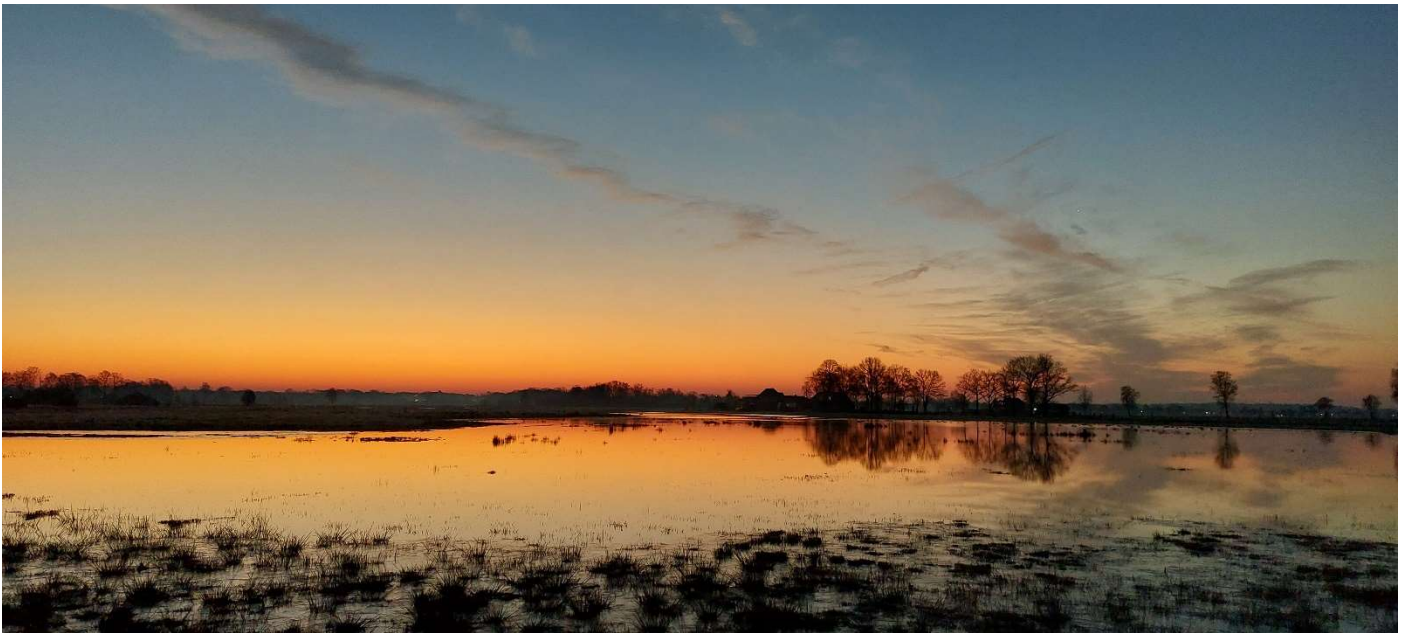
Tja, wat doe je dan als de weersberichten alleen maar zonnig weer voorspellen?

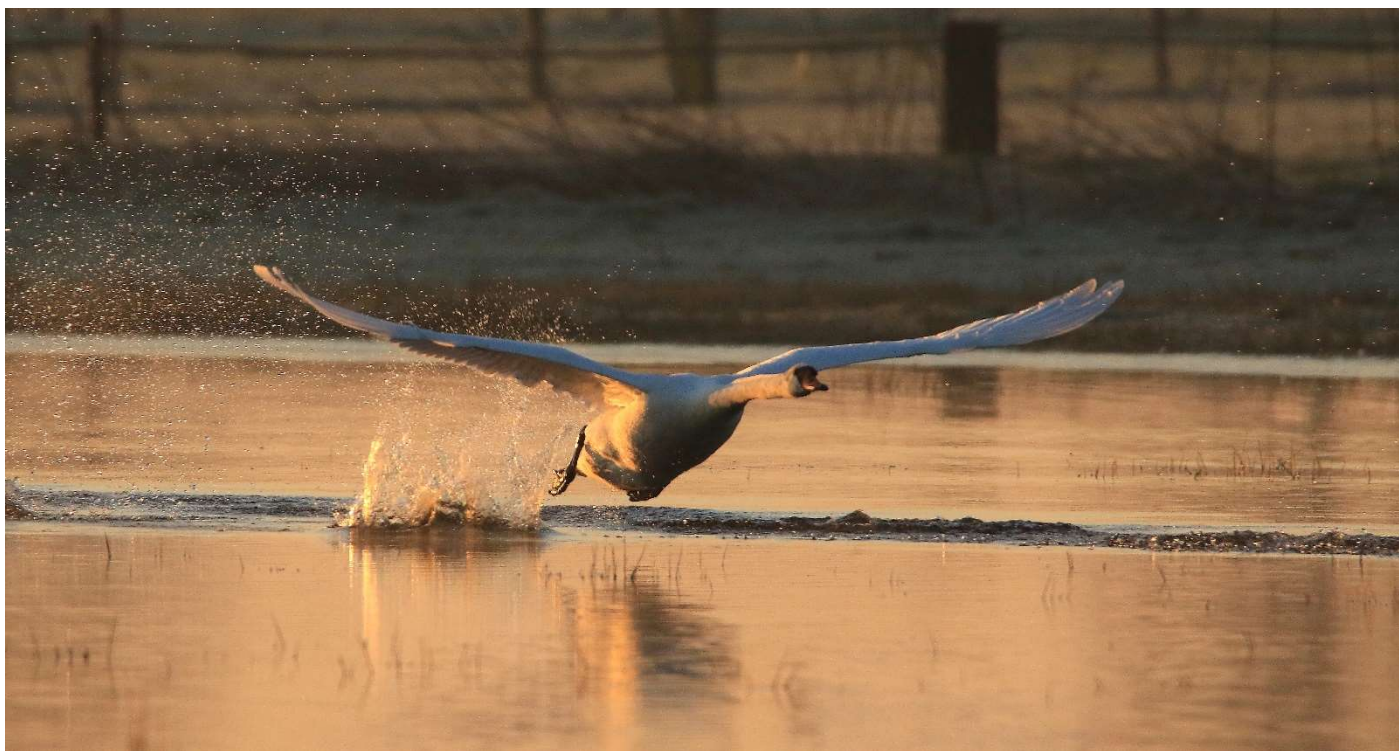
Dan denk je: ga ik naar het Dakhorst of toch naar de Blokkendijk.

Het werd de Blokkendijk op een koude vroege ochtend in maart, terwijl iedereen nog op 1 oor lag.

En het was genieten, onderstaand een impressie van deze ochtend.

Als kers op de taart vlogen deze zwanen nog even vlak langs mij heen.

Na het passeren van de zwanen besloot ik nog even naar het Wierdenseveld te gaan. Daar broeden sinds een paar jaar weer Kraanvogels. Op goed geluk er maar eens naar toe gereden.

En soms heb je geluk, en lopen ze in een weiland te foerageren. En ik had geluk. Weliswaar was het op grote afstand, maar ik heb hem/haar toch aardig dichtbij kunnen halen. Wat een prachtige vogel

Eerst liep ze in het weiland en al etend verplaatste ze zich naar het maisland. Dat eten ging af en toe gepaard met een best gewroet in de grond. Ook liep ze soms in mijn richting zodat ik de prachtige rode vlek op de kop goed kon zien. Was genieten met een hoofdletter G. Na een poosje richtte hij/zij zich op en ging op de vleugels. Machtig om te zien.

Na genoeg foto's gemaakt te hebben toog ik huiswaarts, waar nog een verrassing op me wachtte.

Langs de Akkerdijk loopt de Elzenerbeek, waar bijna alle dagen de grote Zilverreiger aan het jagen is.

Omdat de auto de beste schuilhut is, kon ik deze foto's van dichtbij maken.

Maakt u ook graag foto's? Stuur ze op naar ivn.rijssenenter@gmail.com en dan plaatsen wij ze in onze nieuwsbrief.

Wim Baan

Algemene Ledenvergadering

Op vrijdag 11 maart konden we voor het eerst sinds 2 jaar weer een Algemene Ledenvergadering houden.

Daar waren we erg blij mee. En met ons zo'n 20 andere leden.

Als zittend bestuur hebben we besloten om onze bestuursfunctie met nog een 4 jaar te verlengen zodat er geen bestuurscrisis ontstaat.

De diverse werkgroepen hebben verslag gedaan van de afgelopen jaren.

Een verslag van Ben Nijeboer mbt de stand van zaken over de uilen vindt u elders in deze nieuwsbrief.

Al met al zijn we blij dat we weer eens een ALV konden organiseren.

Nederland schoon.

Zaterdag 19 maart heeft onze afdeling ook weer meegedaan aan de schoonmaakactie Nederland Schoon.

Samen met een grote groep vrijwilligers werden de berm en geschoond van oa de Blokkendijk, Ligtenbergerdijk, Wierdensestraat, Enterstraat, Oplegger en de Dennenweg bij camping 't Mólke. Ook werd het centrum van Rijssen ontdaan van zwerfvuil.

Dat het erg nodig was konden we zien aan het aantal zakken vuil dat werd opgehaald.

Niet te geloven wat er allemaal weggegooid wordt.

Als IVN waren we erg blij met de vele kinderen die meegeholpen hebben.

Zo'n 13 kinderen hebben de handen flink uit de mouwen gestoken en hebben heel wat blikjes, flesjes en ander afval in de zakken gedaan.

Om 09.30 uur was er de inloop met koffie en thee en om 10.00 uur begaf eenieder zich naar zijn/haar gedeelte om op te ruimen.

Rond 12.00 uur was iedereen weer terug bij de Albertsboerderij en werd er genoten van een lekker hapje + drankje.

Kortom...een erg nuttige dag en ons mooie Rijssen is weer een stukje schoner.

Laten we het zo houden.

Wim Baan

Het Uilenjaar 2021.

Het is een open deur intrappen maar van het Corona virus mat al zijn beslommeringen zijn we voorlopig nog niet af. Ondertussen is aan het einde van dit jaar alweer een derde variant Omecron opgedoken en wat de gebvolgen daarvan voor 2022 zullen zijn is nog niet in te schatten .Maar dankzij het wat versoepelen van de maatregelen konden we in het broedseizoen vrijwel alle kasten controleren op de bezetting,het aantal eieren en.jongen en ij het merendeel van de uitgevlogen jongen weer van een ring voorzien.Gelukkig is tot op heden het virus niet bij vogels vastgesteld. Maar van huisdieren,katten,honden hamsters zijn besmettingen bekend evenals van nertsen.Nertsen en steenmarters zijn nauw aan elkaar verwant,Steenmarters zijnvooral actief in menslijke omgeving, schuurtjes onder daken en op zolders.Daar is wat corona betreft nog niets van bekend maar het zou zomaar kunnen in dat geval zou in 2022 het aantal predaties van onze nestkasten lager kunnen zijn. De korte maar stevige vorstinval heeft toch nog wel een aantal slachtoffers

de steenuil.

Het leek aanvankelijk een heel goed steenuilenjaar te worden.Een goed bezet kastenbestanden, bij de eerste controle grote legsels met 5 en 6 eieren .Maar bij de volgende controles helaas lege kasten verdwenen eieren,verlaten legsels ,angevreten eieren, dode jongen en lege kasten waar nog jongen in hadden moeten zitten. Klinkt allemaal erg

negatief maar elk jaar komen we dit in meer of mindere mate tegen. Wat ons wel tegen viel was het aantal jongen. Er waren nog al wat legsels van 5 en 6 eieren waarvan uiteindelijk maar 2,a 3 jongen uitvlogen. Van de 124 paren waren er 79 succesvol en 45 mislukt. Al met al konden we toch nog 260 uitgevlogen jongen noteren allen voorzien van een ring. Het lage aantal jongen verbaasde ons enigszins. Ik heb zelden zoveel meikevers gezien als dit voorjaar,voor steenuilen een zeer gewilde prooi, zij het dat een meikever maar 1 gram weegt en een volwassen muis rond de twintig. Maar de naam meikever zegt het al, ze zijn er niet het hele broedseizoen.We konden ongeveer 80 oude vogels op ringen controleren en zo als te verwachten was kwamen die allemaal uit een gebied van maximaal 10 km afstand tot de geboorte

plaats. Er zijn altijd uitzonderingen en elk jaar zitten er wel een l paar vogels tussen die verder weg komen, tot zo,n 50 a 60 km,voor en steenuil een wereldreis. De natuur regeld zich zelf, op deze manier komt er genoeg bloedverversing om inteeld in de populatie te voorkomen.

de bosuil.

Met 12 bezette kasten moesten we het dit jaar doen, waarvan er 2 helaas door bos- en bouwwerkzaamheden verloren gingen, 1 legsel werd gepredeerd, waarschijnlijk door een boom- of steenmarter. De 9 geslaagde broedgevallen leverden uiteindelijk toch noch 20 uitgevlogen jongen op. Enkele oude vogels konden gecontroleerd worden waarvan er een al 6 jaar in de zelfde kast. Het bestand werd dit jaar met 3 kasten uitgebreid.

de kerkuil.

Ondanks de voor de kerkuilen rampzalige welliswaar korte winter, waarin veel kerkuilen het niet hebben overleefd, (een bekende preperateur in ons gebied zei dat hij nog voor ruim een jaar werk aan dode kerkuilen in de vriezer had liggen) wel was het aantal broed gevallen in ons gebied minder maar het viel ons niet tegen. We kwamen op 10 succesvolle broedgevallen met 43 uitgevlogen jongen. Op 3 locaties werden er wel kerkuilen gezien maar is er niet gebroed. Het is heel goed mogelijk dat een van de partners in de winter ook is overleden en de wel aanwezig uil nog geen nieuwe partner had gevonden. Bij een van deze locaties werd wel kort na het broedseizoen een als nestjong van dit jaar elders geringde kerkuil dood gevonden. Dat zou dus kunnen wijzen op een vogel die de open gevallen plaats wilde innemen, maar helaas. De legsels hadden wel de gemiddelde grote met 5 tot 7 eieren. Maar ook hier vielen de resultaten tegen. Ongeveer de helft van de eieren leverden uitgevlogen jongen op. Voedsel gebrek? Kerkuilen leggen om 1 a 2 dagen een ei, die vanaf de eerste dag bebroed worden, de jongen komen dus ook in dezelfde volgorde uit. Een of twee nachten met regen en wind die het jagen onmogelijk maken zijn dan doorgaans fataal voor de kleinste jongen.

de torenvalk.

De torenvalken deden het dit jaar wel goed, van de 11 broedgevallen werd er 1 gepredeerd en er vlogen 45 jongen uit. De stand breidt zich zover wij kunnen zien nog steeds uit. Een nieuw geplaatste kast werd direkt bezet. Ook werden we er op geattendeerd dat er enkele door derden opgehangen kasten bezet waren. We zullen deze mensen vragen of we deze kasten in ons bestand mogen opnemen. In Holten hadden we op een erf een nestje met 4 jonge valkjes geringd. Even later hoorden we van de erfbewoners dat er in een eksternest op hun erf nog een torenvalkenpaar had gebroed en dat ook hier de jongen succesvol waren uitgevlogen. In een 100 jarig oud boek (Brehms Tierleben) wordt vermeld dat er in een eendenkooi zelfs 22 paren, gewoon een kolonie, gebroed hadden. Ook werd er vermeld dat de torenvalken in de

winter hier vrijwel allemaal vertrokken waren naar zuidelijke streken. Dat is nu wel anders, het merendeel blijft wel min of meer hier hangen. Maar bij het Vogeltrekstation zijn wel enkele terugmeldingen van Nederlandse torenvalken uit Noord Afrika bekend.

Ben Nijeboer